

Oproepen en mededelingen

‘Mitigerende’ maatregelen ten behoeve van roofvogels

Naarmate de natuur steeds meer als een obstakel voor ondernemerschap wordt gezien, neemt de gekte toe rond de ‘bescherming’ van die natuur. Dat bleek al bij de Gedragscode (Zorgvuldig) Bosbeheer, een gedrocht van jewelste, maar het kan nog gekker. Want waar ook een bosje gekapt moet, altijd zit er wel een Buizerd in. Of anders wel een Torenvalk of andere soort die volgens de wet méér waard is dan een Houtduif (die laatste mag onbekommerd worden verstoord, zijn leefgebied vernield). En dus wordt een bureau ingeschakeld om een mitigerende maatregel te bedenken. Een mitigerende maatregel, voor wie het niet kent, is een maatregel die vernieling in de natuur compenseert met een andere vernieling. Natuurbeschermers zijn daar bedreven in geworden: wegaanleg hier, dan achterbaks bosje omhakken daar. De kap van een nestboom wordt goed gemaakt door een kunstnest te plaatsen, of een nestkast op te hangen, of een boom met een gat erin om te zagen en die ergens anders neer te zetten. Om het een zweem van ‘goed nagedacht’ mee te geven, schrijft de deskundige nog wat bestaande rapportjes over (die op hun beurt overgeschreven waren van weer andere rapportjes, recycling is door de rapportenbakkers zo niet uitgevonden, dan toch hartstochtelijk als way of life omhelst), et voilà, opstrijken die pegels en op naar het volgende mitigatieproject. Deze waanzin, verkocht als bescherming, is wijd verspreid. Iedereen doet eraan mee. Wordt het niet eens tijd ‘nee’ te zeggen?

Natuurtijdschriften

Door Naturalis in Leiden is een repository gestart waarin tijdschriften over natuur en onderzoek in Nederland digitaal beschikbaar komen: <http://natuurtijdschriften.nl> Op dit moment zitten daar al De Levende Natuur in (een van de belangrijkste tijdschriften van ons land, met een meer dan 100-jarige historie van serieus veldwerk op elk denkbaar vlak, een Fundgrube van onwaarschijnlijke proporties), zo ook Buxbaumiella (Bryologische en Lychenologische Werkgroep), RAVON (Stichting RAVON, amfibieën en reptielen) en Grondboor & Hamer (Nederlandse Geologische Vereniging). Het is compleet doorzoekbaar met trefwoorden, en de artikelen zijn gratis te downloaden als pdf. We hebben de complete Takkeling opgestuurd om in deze opslagplaats te worden opgenomen. We hopen daarmee de beschikbaarheid van ons blad te vergroten. Het ligt in de bedoeling dat er meer tijdschriften op die manier digitaal beschikbaar komen (waaronder ook Drentse Vogels). Iedereen met interesse in een natuuronderwerp heeft nu (of binnenkort) de beschikking over obscure bronnen die waardevolle informatie bevatten. Houd die site in de smiezen.

14 In sommige gevallen, want als de ondernemer zijn kans schoon ziet, plettert hij dat bosje direct tegen de grond. Meestal komt hij daarmee weg, en zo niet, betaalt hij de boete en wrijft hij in zijn handjes want bosje hoe dan ook plat. Onder die ondernemers reken ik zeker ook Staatsbosbeheer dat, onder de noemer van ‘vergroting van de biodiversiteit’, waarschijnlijk meer roofvogelnesten en –broedplaatsen vernielt dan alle andere ondernemers van Nederland bij elkaar.

Mensen en aanvallende roofvogels

In *Mijn Roofvogels* maakte ik kort melding van het vermoedelijk enige geval van een mens die door een roofvogel werd gedood, namelijk 2.5 miljoen jaar geleden (het Taungkindje). Sinds de vondst van die fossiele schedel 70 jaar geleden is er twijfel geweest of dit naar schatting 12 kg zware, 3-4 jaar oude kind van de mensensoort *Australopithecus africanus* wel door een roofdier is gedood. Nieuwe evidentie op basis van apenpredatie door Afrikaanse Kroonarenden laat zien dat het aannemelijk is dat het kind door een grote roofvogel is gedood. De sleutelvormige gaten in de oogkassen, en ingedrukte oogkassen, zijn kenmerkend voor de greep van deze arendssoort, en zijn ook bij het Taungkind te zien. Alleen klauwen en snavel kunnen dergelijke wonden achterlaten, niet tanden. De schedel laat sporen van bewerking zien die alleen met een snavel kunnen zijn veroorzaakt (ook vastgesteld op apenschedels, gedood door arenden). Ook de discussie of roofvogels wel in staat zijn 12 kg zware prooien te doden, is met de observaties aan Kroonarenden afdoende beantwoord: dat kunnen ze zonder enige twijfel. Het verslepen van zulke zware prooien kan broksgewijs zijn gebeurd; onder roestplaatsen van Kroonarenden werden resten van apen gevonden die tot 12 kg zwaar waren. Nu bekend is waar je op moet letten om roofvogelpredatie te onderscheiden van die van andere predatoren, is het hek van de dam. Verschillende andere mensachtige fossielen uit het Plio-Pleistoceen vertonen dezelfde schadesporen. In die tijd moest je goed op je hoede zijn, niet alleen voor grondpredatoren maar ook voor roofvogels. Bron: McGraw W.S. & Berger L.R. 2013. Raptors and primate evolution. *Evolutionary Anthropology* 22: 280-293.

Velduilen *Asio flammeus*

Het jaar 2014 zal de boeken ingaan als een soort Flevopolders revisited. Na de drooglegging van Oostelijk Flevoland waren immers massaal Velduilen verschenen die de orgie van muizen aangrepen om zelf een reproductieve slag te slaan. De verhalen uit die tijd, voor sommigen onder ons meer dan alleen verhalen, zijn legendarisch. De Friezen hadden dit jaar de gelegenheid iets dergelijks mee te maken. Het vreemde aan die zaak: de uilen broedden in regulier grasland, het eenvormige, hoog-productieve grasland waarvan we altijd beweren dat het vogels en planten en insecten niets te bieden heeft. Interessant, want de Veldmuizen dachten er anders over. Alleen al in Friesland werden 50-60 paren Velduil gevonden, met soms mega-broedsels, maar voor Drenthe is me geen enkel geval ter ore gekomen (terwijl daar de muizenstand ook hunkydory was). Friesland biedt met zijn laagveenweides een aantrekkelijker veldmuizenhabitat dan Drenthe; in 2014 zaten de Velduilen er overigens óók op de zeeklei. (Bronnen: Lydia Barkema, Romke Kleefstra).

Ringvergoeding

Ringers kunnen weer bij Sake de kosten van hun ringen vergoed krijgen: geef duidelijk aan hoeveel ringen van welke maten je hebt gebruikt. Dit geldt alleen wanneer de geringde vogels met maten en gewichten op nestkaart zijn ingevuld en zijn doorgegeven.